

OBSAH:

I. PŘEDMLUVA	11
<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	
II. VÝVOJ VĚDY O DĚJINÁCH PRÁVA V ČESKÝCH ZEMÍCH	13
<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	
III. ZÁKLADNÍ ETAPY VÝVOJE DĚJIN STÁTU A PRÁVA V ČESKÝCH ZEMÍCH DO ROKU 1945	17
<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	
IV. DĚJINY STÁTU A PRÁVA ZA FEUDALISMU	24
<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	
A. VELKOMORAVSKÁ ŘÍŠE	24 ✓
B. ČESKÝ STÁT V OBDOBÍ RANĚ FEUDÁLNÍM, ROZVINUTÉHO FEUDALISMU A JEHO PŘEKONÁVÁNÍ	27
1. Obecná charakteristika ekonomického, společenského, politického vývoje a mezinárodní postavení českého státu	27 ✓
2. Raně feudální stát a jeho správa	29 ✓
a) Počátky přemyslovského státu	29 ✓
b) Panovník, státní aparát, organizace ústřední správy	30 ✓
c) Správa hradská	31 ✓
d) Správa církevní	31 ✓
e) Počátky správy patrimoniální	32 ✓
3. Stát, jeho správa a soudnictví v období rozvinutého feudalismu	32
a) Stát České Koruny	34
b) Panovník, orgány ústřední správy, správa zemí	36
c) Krajská správa v Čechách	39
d) Městská správa	40
e) Lenní zřízení	42
f) Správa vrchnostenská a vesnická	43
g) Soudní organizace	44
C. STÁT A PRÁVO V OBDOBÍ HUSITSKÉM	45
D. ČESKÝ STÁT V OBDOBÍ STAVOVSKÉM	53
1. Obecná charakteristika ekonomického, společenského a politického vývoje	53

2. Mírový návrh krále Jiřího z Poděbrad	54
3. Organizace českého feudálního státu	56
4. Ústřední orgány a instituce společné státu České Koruny	57
a) Panovník	57
b) Královská rada	59
c) Královská kancelář	59
d) Hejtmanství německých lén	60
e) Královský mincmistr	60
f) Soudy s celostátní působností	61
g) Česká komora	62
h) Generální sněm	62
i) Inkolát (ius incolatus)	63
j) Královská prokuratura	63
5. Organizace zemí	65
a) Sněmy zemské a krajské	65
b) Zemští úředníci	67
c) Správa krajská	69
d) Správa městská	70
e) Správa vrchnostenská	72
6. Organizace soudnictví	73
7. Počátky vytváření habsburského soustátí	76
8. Správa a organizace státu v období stavovského povstání (1618 – 1620)	77
E. PRÁVO V ČESKÉM STÁTĚ V OBDOBÍ RANĚ FEUDÁLNÍM, ROZVINUTÉHO FEUDALISMU	
A STAVOVSKÉ MONARCHIE	80
1. Formy, prameny a systém práva	80
a) Kodifikace práva zemského	88
b) Kodifikace práva městského	90
c) Právo horní	93
d) Církevní právo	94
e) Recepte římského práva	96
2. Proces	97
3. Právní způsobilost	104
4. Právo rodinné a manželské	106
5. Právo majetkové	108
a) Nedíl	119
b) Svobodná a nesvobodná držba nemovitostí	110
c) Majetek ve vlastnictví církve	113
d) Právo závazkové, ručení za vady	114
e) Ručení za závazky	116
f) Právo dědické	119

6. Trestní právo	120
F. ČESKÝ STÁT V OBDOBÍ FEUDÁLNÍHO ABSOLUTISMU (1620 – 1848)	127
1. Obecná charakteristika	127
2. Mezinárodní postavení českého státu, jeho územní ztráty	128
3. Právní zakotvení absolutistického režimu – Obnovené zřízení zemské	131
4. Ústřední orgány habsburského soustátí, proces centralizace	134
5. Správa státu České Koruny	136
6. Správa zemí	137
7. Královská prokuratura	140
8. Správa krajská	141
9. Správa městská	144
10. Správa poddaných	146
a) Berní evidence poddanských povinností	146
b) Robotní patenty	147
11. Reformy osvícenského absolutismu (1740 – 1789)	147
a) Církevní reformy	148
b) Poddanské reformy	150
12. Policejní absolutismus (1789 – 1848)	151
G. PRÁVO V ČESKÉM STÁTĚ V OBDOBÍ FEUDÁLNÍHO ABSOLUTISMU	153
1. Obecná charakteristika absolutistického práva	153
2. Prameny práva, soukromé a úřední sbírky právních předpisů	155
3. Soudní organizace	156
4. Proces civilní a trestní	159
5. Kodifikace trestního práva	162
6. Kodifikace občanského práva	166
7. Směnečné předpisy a počátky obchodního práva	168
8. Předpisy manufakturní, cechovní a čelední řády	170
V. DĚJINY STÁTU A PRÁVA ZA KAPITALISMU	172
<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	
A. DĚJINY STÁTU A PRÁVA ZA KAPITALISMU V ČESKÝCH ZEMÍCH DO ROKU 1918	172
1. Obecná charakteristika	172
2. Revoluce r. 1848 v českých zemích	174
3. Ústavní vývoj 1848 – 1867	181

a)	Ústava dubnová	181
b)	Ústava březnová	182
c)	Bachovský absolutismus	183
d)	Říjnový diplom	184
e)	Únorová ústava	186
f)	Prosincová ústava	188
g)	Volební právo a jeho vývoj	190
h)	České měšťanstvo a jeho politický program. Politické strany	194
4.	Ústřední státní orgány rakouské monarchie (po roce 1867)	201
a)	Panovník	201
b)	Vláda	202
c)	Parlament	204
5.	Správní organizace	205
a)	Správa zeměpanská	205
b)	Samospráva	210
6.	Organizace soudnictví	219
7.	Advokacie	222
8.	Notářství	224
9.	Organizace policie, četnictva, armády	224
10.	Poměr státu a církvi	228
B.	PRÁVO V ČESKÝCH ZEMÍCH (1848-1918)	233
1.	Obecná charakteristika	233
2.	Úřední sbírky zákonů	234
3.	Procesní právo	235
a)	Trestní řízení	235
b)	Civilní řízení	236
c)	Správní řízení	237
4.	Trestní právo	238
5.	Občanské a rodinné právo	240
6.	Právní úprava hospodářství	244
a)	Živnostenské právo	244
b)	Horní právo	248
c)	Právo směnečné a obchodní, kapitálové společnosti	249
7.	Právo spolčovací a shromažďovací, právo koaliční	252
8.	Právo tiskové	255
9.	Práva jazyková	257
10.	Předlitavsko po vypuknutí války	262
C.	VZNIK ČSR	265
1.	Cesty ke státní samostatnosti	265
	<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	

2.	Vyhlášení československé samostatnosti	271
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.)</i>	
3.	Prozatímní ústava	273
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.)</i>	
4.	Stanovení státních hranic Československa	278
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc., doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
D. ÚSTAVA Z ROKU 1920 A ZAKOTVENÍ OBČANSKÝCH PRÁV		
		283
1.	Ústavní listina ČSR	283
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc., doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
2.	Jazykové právo a ochrana národnostních menšin	292
	<i>(doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
3.	Domovské právo	294
	<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
4.	Státní občanství	296
	<i>(doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
5.	Společovací a shromažďovací právo	300
	<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
6.	Tiskové právo	303
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.)</i>	
7.	Náboženskoprávní a církevněprávní poměry 1918 – 1938	306
	<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
E. SPRÁVNÍ A JUSTIČNÍ SOUSTAVA 1918 – 1938		
		313
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.)</i>	
1.	Veřejná správa na počátku republiky	313
2.	Župní zřízení	316
3.	Správní reforma z roku 1927	320
4.	Státní aparát ČSR a jeho ozbrojené složky	324
5.	Soudy, advokacie, – notářství	331
F. SOCIÁLNÍ ZÁKONODÁRSTVÍ		
		333
	<i>(doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
G. TRESTNÍ PRÁVO		
		338
	<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.)</i>	

H. PRÁVNÍ ÚPRAVA HOSPODÁŘSTVÍ, PRÁVO OBČANSKÉ A RODINNÉ	342
1. Socializační snahy	343
<i>(doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
2. Měna a peněžní hospodářství	344
<i>(JUDr. Petra Skřejpková – úvod a dále až do konce kapitoly)</i>	
3. Nostrifikace	346
4. Pozemková reforma	347
5. Doprava a spoje	351
6. Burza	352
7. Daně	353
8. Bankovníctví	354
9. Kartely	355
10. Směněčné a šekové právo	357
11. Občanské právo a rodinné právo	358
12. Obchodní a živnostenské právo	360
CH. MNICHOV A ČESKO – SLOVENSKÁ REPUBLIKA	362
1. Mnichovský diktát	362
<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.,</i> <i>doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
2. Česko – slovenská republika	368
<i>(doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc.)</i>	
I. PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA	375
1. Vznik protektorátu	375
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
2. Charakter protektorátu	376
3. Ústřední orgány v protektorátu	378
4. Vývoj ústředních orgánů v protektorátu a jejich personální obsazení	379
5. Nižší složky správy	383
6. Bezpečnostní a policejní aparát	384
7. Soudnictví v protektorátu	385
8. Odbojová aktivita v protektorátu	386
9. Právo protektorátu	387
<i>(doc. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, CSc.)</i>	
10. Rasové předpisy	390
11. Hospodářské zákonodárství za protektorátu	392
12. Ostatní oblasti práva v protektorátu	393
13. Církev a náboženské společnosti v Protektorátu Čechy a Morava	395
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	

J. SLOVENSKÝ STÁT	397
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
1. Vznik Slovenského státu	397
2. K charakteru samostatnosti Slovenského státu	398
3. Slovenský stát v mezinárodních vztazích	399
4. Ústava Slovenského státu a její širší rámec	400
5. Protižidovské zákonodárství Slovenského státu	401
6. Zánik Slovenského státu	403
K. STÁTNÍ ZŘÍZENÍ ČSR V EMIGRACI	403
<i>(JUDr. Dr. Jan Kuklík)</i>	
1. Vznik prozatímního státního zřízení ČSR v emigraci	403
2. Snaha československého státního zřízení v emigraci o mezinárodně právní obnovu Československa	409
3. Závěrečná fáze činnosti exilového státního zřízení – faktické obnovení Československa	413
ZÁVĚREM	418
<i>(prof. JUDr. Karel Malý, DrSc.)</i>	
CHRONOLOGICKÁ TABULKA	420
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
VLÁDY ČESKOSLOVENSKÉ A ČESKO - SLOVENSKÉ REPUBLIKY	436
SEZNAM NEJČASTĚJI POUŽITÝCH ZKRATEK	453
VÝBĚR Z PRAMENŮ	454
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
VÝBĚR Z LITERATURY	457
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	
SEZNAM HISTORICKÝCH MAPEK	479
MAPOVÁ PŘÍLOHA	486
SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	501
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	504
REJSTRÍK	544
<i>(doc. JUDr. Vladimír Kindl)</i>	